

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyň JUDr. Martiny Kúchlerové, Ph. D. a JUDr. Ivony Šubrtové ve věci

žalobců: a) Ing. B. P.
 b) O. P.
 oba zastoupeni Mgr. Alexejem Štěrbou, advokátem
 se sídlem Klimentská 1216/46, Praha 1

proti
žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**
 se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové

za účasti: 1. L. P.
 2. **Město Chlumeck nad Cidlinou**
 sídlem Klicperovo náměstí 64
 3. M. P.
 4. PhDr. J. S.

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. prosince 2020, č. j. KUKHK-20037/ZP/2021-12,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobci se žalobou ze dne 22. 1. 2021 domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2020, č. j. KUKHK-20037/ZP/2021-12 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaný podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítl odvolání žalobců, stejně jako odvolání osoby zúčastněné na nařízení, Města Chlumec nad Cidlinou. Odvolání byla podána proti rozhodnutí Městského úřadu Chlumec nad Cidlinou, odboru výstavby a životního prostředí, ze dne 4. 5. 2020, č. j. CHLNC-1950/20/OVŽP 552/2019-Men (dále též jen „městský úřad“ a „prvoinstanční rozhodnutí“).
2. Prvoinstančním rozhodnutím městský úřad nepovolil podle § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), kácení 8 ks dřevin, které svou velikostí překračovaly hodnotu podle § 3 vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně se jednalo o 8 ks Javoru mléčného „Crimson King“ s obvodů kmenů (měřenými ve výšce 130 cm nad zemí) 163, 201, 179, 170, 188, 163, 173 a 195 cm, nacházejících se na pozemkové parcele číslo X v katastrálním území (dále jen „předmětné stromy“).

II. Obsah žaloby

3. V úvodu žaloby žalobci shrnuli průběh správního řízení a věnovali se vylíčení skutečností rozhodných pro posouzení, zda jsou splněny podmínky řízení před správním soudem.
4. Dále uvedli konkrétní důvody, pro které je podle nich napadené rozhodnutí nezákonné. Napadené rozhodnutí, stejně jako rozhodnutí prvoinstanční, je podle žalobců založeno na nesprávném a nedostatečném posouzení relevantních skutkových otázek podstatných pro rozhodnutí ve věci. Správní orgány neprovedly test proporcionality soukromých a veřejných zájmů a bez dalšího upřednostnily veřejný zájem nad zájmem žalobců. Žalobci předložená skutková tvrzení ponechaly správní orgány prakticky bez povšimnutí, případně je vypořádaly stručně a obecně, tedy nedostatečně a nepřesvědčivě.
5. Podle žalobců je navíc výrok napadeného rozhodnutí nepřezkoumatelný, neboť žalovaný nevypořádal řadu argumentů žalobců svědčících pro povolení kácení předmětných stromů a řadu svých dalších závěrů nijak nezdůvodnil. Žalovaný měl též podle žalobců pochybit tím, že nekriticky převzal veškeré závěry znaleckého posudku č. 196/20 ze dne 9. 10. 2020 zpracovaného Ing. P. B., Ph. D., aniž by provedl vlastní správní uvážení a zohlednil další podklady. Znalec při tvorbě zmíněného posudku navíc přehlížel zcela excesivní rušení vlastnického práva žalobců k jejich pozemku.
6. Správními orgány uváděné důvody zachování předmětných stromů nemají podle žalobců oporu ve správním spisu. Nadto žalobci namítli absenci úvahy správních orgánů o vzniku ekologické újmy, která kácením dřevin vznikne, jelikož tato úvaha musí být podle Metodické instrukce odboru obecné ochrany přírody a krajiny Ministerstva životního prostředí České republiky (dále jen „MŽP“) k aplikaci § 8 a § 9 ZOPK součástí vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Správní orgán se tak vůbec nezabýval, zda by kácením předmětných stromů mohla vzniknout ekologická újma, ani zda by takovou újmu bylo možné kompenzovat náhradní výsadbou. Žalobci přitom

vyjádřili přesvědčení, že i kdyby taková újma vznikla, bylo by ji možné kompenzovat právě náhradní výsadbou. Žalovaný je toho názoru, že nebyl povinen tuto úvahu provést, jelikož skácení předmětných stromů nepovolil. Žalobci naopak tvrdí, že k této úvaze jsou správní orgány povinny vždy, aby při rozhodování o žádosti posoudily všechny relevantní okolnosti.

7. Žalobci dále uvedli, že záměr navrhovatele na pokácení předmětných stromů podporují kvůli zcela extrémnímu rušení svého vlastnického práva k pozemkům č. X a č. st. Xa, oba v katastrálním území. Ke zmíněnému rušení dochází zejména extrémním spadem listí, větví a nažek z předmětných stromů na pozemek žalobců, jakož i významnými převisy větví předmětných stromů nad pozemek žalobců. K uvedenému žalobci poukázali na v době sepisu žaloby nepravomocný rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 14. 12. 2018, č. j. 13 C 49/2017-369, kterým bylo městu Chlumec nad Cidlinou uloženo zdržet se jakékoli imise spadem listí, nažek a větví z předmětných stromů na pozemky žalobců.
8. Kromě nutnosti zvýšené péče o jejich zahradu upozornili žalobci na excesivní zanášení filtračního systému jejich bazénu spadem z předmětných stromů, a též na časté zanesení okapů zahradního domku i rodinného domu zmíněným spadem. K posledně uvedenému jevu může navíc dojít v průběhu jediné bouřky, okapy mohou přetékat a voda z nich může zatékat do fasády domu. Dlouhodobé zatékání do fasády si navíc může vynutit její celkovou rekonstrukci, či výměnu. V souvislosti s prováděním odklízecích prací spadu z předmětných stromů žalobci připomněli, že jsou již důchodového věku. Uvedené argumenty žalobci uvedli ve správním řízení před oběma správními orgány, ty se s nimi ve svých rozhodnutích však nevypořádaly.
9. Žalobci uvedli, že k jejich argumentaci žalovaný konstatoval, že závažným důvodem potřebným k povolení kácení dřevin může být nadměrné zastínění domu, poškození stavby kořeny či větvemi, nebo umístění nové stavby. Nemohou jimi však být běžné projevy vývoje a růstu dřevin, spočívající např. v opadávání listů, plodů či jehličí. Uvedený závěr však žalobci považují za vnitřně rozporný, jelikož není zřejmé, proč imise v podobě stínění důvodem pro povolení kácení být může a imise v podobě spadu listí, nažek a větví (s následky výše popsány) už nikoli.
10. Stejně tak žalobci nesouhlasili se závěrem žalovaného, že citlivě a odborně provedeným řezem lze snížit míru opadu listí na pozemky žalobců, případně je možno dohodnout participaci vlastníka předmětných stromů, tj. města Chlumec nad Cidlinou, na odklizení spadu, jelikož město již tento úklid provádí na svých pozemcích v bezprostředním sousedství. Závěr o možném provedení řezu, který by měl za následek snížení imisí z předmětných stromů, podle žalobců odporuje znaleckým posudkům, jež jsou součástí správního spisu. K absenci efektu po provedení řezu žalobci uvedli, že vlastník předmětných stromů v minulosti, naposledy počátkem roku 2020, prováděl řezy v maximální možné míře vyplývající ze znaleckého posudku Ing. J. K., jež je součástí správního spisu, a žádný efekt takové řezy neměly. Není tedy zřejmé, z čeho žalovaný dovozuje opak. V tomto ohledu je tak napadené rozhodnutí navíc nepřezkoumatelné.
11. Bez opory ve správním spisu je podle žalobců též závěr o běžné přítomnosti středně velkých a velkokorunných dřevin v obdobných funkčních typech městské zeleně, a v obdobné blízkosti od sousedních pozemků. Uvedenou problematikou se zabýval Okresní soud v Hradci Králové v řízení vedeném u něj pod sp. zn. 13 C 49/2017, jelikož

provedl šetření prakticky na celém území města Chlumec nad Cidlinou, přičemž lze na jeho základě uzavřít, že nikde na území jmenovaného města stejná situace nenastává. Nebylo tedy zjištěno, že by se někde ve městě na hranici dvou pozemků různých nacházely takto vzrostlé velkokorunné dřeviny. K otázce umístění předmětných stromů žalobci připomněli, že tyto se nacházejí v intravilánu obce, v části určené městskému a příměstskému bydlení, přičemž v takové části lze podle žalobců důvodně očekávat, že vlastníci domů a zahrad nebudou rušení extrémním spadem listí, větví a nažek. Konstatování městského úřadu, že předmětné stromy rostou v plochách občanského vybavení, kde je zeleň přípustná, nepovažují žalobci za dostatečné vypořádání vznesené argumentace.

12. K důvodům pro zachování předmětných stromů žalobci uvedli, že skutečnost, že předmětné stromy jsou relativně zdravé a střednědobě udržitelné (když i to není jisté s ohledem na znalecké posudky založené ve správním spisu), nemůže být důvodem pro strpění extrémního spadu, jak o něm bylo pojednáno výše. K dalšímu důvodu pro nepovolení skácení předmětných stromů uvedly správní orgány jejich stínící funkci ve vztahu k přilehlému dětskému hřišti. Žalobci k tomu uvedli, že tento závěr nemá oporu ve správním spisu a podle žalobců je vliv předmětných stromů na přilehlé hřiště zcela zanedbatelný. I kdyby snad předmětné stromy, byť velmi omezeně, stínily dětské hřiště, nemohlo by to být ospravedlnitelným důvodem pro prakticky celoroční omezení vlastnického práva žalobců. Zmíněného zastínění lze podle žalobců navíc dosáhnout i jinými prostředky. Oporu ve správním spisu nemá podle žalobců ani závěr správních orgánů o tom, že předmětné stromy poskytují útočiště pro ptactvo a drobný hmyz a jsou biotopem širokého spektra živočichů. Správní orgány ani neuvedly jakému konkrétnímu ptactvu či drobnému hmyzu slouží předmětné stromy coby útočiště. Žalobci nesouhlasili ani se závěrem, že předmětné stromy snižují hluk ze sportovní plochy. Podle žalobců nemohou mít stromy, jejichž koruna začíná ve výšce 4 metrů nad zemí, zmíněný efekt, přičemž existence tvrzeného efektu nevyplývá ani z žádné z listin, jež jsou součástí správního spisu.
13. Žalobci též opakovaně namítli absenci porovnání veřejného zájmu na zachování předmětných stromů a důvodů pro povolení jejich skácení, přičemž uvedené porovnání považují v projednávané věci za klíčové. K uvedenému žalobci uzavřeli, že veřejný zájem na zachování předmětných stromů nemůže převážet nad zájmem jejich a dalších sousedů, na nerušeném výkonu jejich vlastnických práv. Nucení ke strpění extrémního spadu z předmětných stromů by bylo podle žalobců ve vztahu k nim kruté a bezohledné, urážející obyčejné lidské cítění, tedy odporující § 2 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“).
14. Ke zjištěnému skutkovému stavu žalobci namítli, že správní orgány vycházely převážně ze závěru znalce B., přičemž přesvědčivě nevysvětlily, proč ostatní posudky, které jsou součástí správního spisu a v mnohém se se závěry znalce B. rozcházejí, nepovažovaly za správné. S některými rozdílnými závěry se snažil vypořádat žalovaný. Ovšem učinil tak pouze odkazem na závěry znalce B., se kterými se ztotožnil. Ostatní znalci neměli, na rozdíl od znalce B., možnost vyjádřit se k závěrům jiných znalců. Uvedený postup považují žalobci za nesprávný. Rozdíly v jednotlivých znaleckých posudcích měly být posouzeny dalším nezávislým znalcem v rámci revizního znaleckého posudku.
15. Ze závěrů posudku znalce K. (Znalecký posudek č. 190-3/19 ze dne 29. 8. 2019, zpracovaný Ing. J. K., Ph. D.) podle žalobců vyplývá, že stabilita předmětných stromů je

narušená a v některých případech dokonce významně. Zdravotní stav předmětných stromů byl navíc hodnocen jako výrazně zhoršený. Identifikovány byly tlakové vidlice v kosterním větvení, infekce větví, defektní větvení a v jednom případě zavalená trhlina ve kmeni stromu. U předmětných stromů je navíc potřebné počítat s rozšiřováním jejich koruny, což povede ke zvýšení míry rušení vlastnických práv žalobců. Podle uvedeného posudku není navíc ani možná taková redukce korun předmětných stromů, která by zabránila významným imisím zmíněného spadu. Žalobci se tak neztotožňují se závěry žalovaného, převzatými z posudku znalce B., že předmětné stromy jsou oběma znalci chápány jako biologicky a funkčně perspektivní a dostatečně stabilní, třebaže na nich byly shledány dílčí zdravotní handicapy. Posudek znalce K. byl podle žalobců správnými orgány interpretován v rozporu se svým obsahem a bez bližšího zdůvodnění. V tomto ohledu je tedy napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

16. Znalec K. ve svém posudku upozornil na budoucí růst stromů, což povede k dalšímu zvýšení míry rušení práv vlastníků okolních nemovitostí. Proti tomu znalec B. konstatoval, že velikost hodnocených dřevin dosáhla svých obvyklých rozměrů. V případě dvou takto rozdílných názorů znalců měl být přibrán znalec pro zpracování revizního znaleckého posudku, tak se však nestalo.
17. Závěrům a východiskům znalce B. pak žalobci vytýkali zjevnou nesprávnost, kterou lze seznat i bez odborných znalostí. Z posudku totiž nelze seznat, jak dospěl znalec k závěru, že předmětné stromy byly na své místo vysázeny v návaznosti na tradiční volnočasové využívání dané lokality. Není ani zřejmé, z jakých podkladů znalec naznal, že předmětné stromy spoluvytváří cenný lokální přirozený vegetační rámeček vzrostlé zeleně. Z uvedených závěrů tak nelze vycházet. Skutečnému stavu věci navíc odporuje tvrzení, že strom ořešáku královského není v kolizi s předmětnými stromy. K opačnému závěru došel i žalovaný při provedeném místním šetření. Tím více je pak zarážející fakt, že i přesto byl zmíněný znalecův závěr převzat bez dalšího do napadeného rozhodnutí. Z uvedeného je tak zřejmé, že žalovaný rezignoval na vlastní posouzení věci a mechanicky převzal závěry znalce B. Závěr o neexistenci kolize zmíněných stromů je tak zcela nesprávný.
18. Dále žalobci brojili proti vyjádření znalce k míře rušení jejich vlastnických práv, jelikož touto otázkou je oprávněn se zabývat výlučně příslušný správní orgán, nikoli znalec. Nadto žalobci poukázali na právní úpravu sousedských práv obsaženou v o. z., podle které může vlastník pozemku požadovat zdržení se výsadby stromů v těsné blízkosti hranice pozemků, přičemž pro stromy obvykle dorůstající výšky přesahující 3 metry, jsou přípustnou vzdáleností od hranice pozemků taktéž 3 metry. K této právní úpravě však správní orgány nepřihlédly, a nemohly tak náležitě provést test proporcionality soukromého a veřejného zájmu na pokácení či zachování předmětných stromů.
19. Žalobci též nesouhlasili s vyjádřením znalce B. ke znaleckým posudkům znalců K. a K. Namítali absenci zdůvodnění závěru o neobornosti, povrchnosti, neúplnosti, nekoncepčnosti a nepřesvědčivosti závěrů znalce K. Toto hodnocení pak navíc bez dalšího převzal žalovaný do svého rozhodnutí. Z důvodu absence příslušného odvodnění uvedených závěrů je napadené rozhodnutí v tomto ohledu nepřezkoumatelné, jelikož popsany závěr byl toliko konstatován. Se závěry znalce K. se pak znalec B. neztotožňuje v tom směru, že předmětné stromy teprve dorůstají do finální velikosti dospělého jedince. Znalcem B. neodůvodněný a žalovaným opět pouze převzatý závěr je tak nepřesvědčivý a v napadeném rozhodnutí nepřezkoumatelný. Ve správním řízení tak

nebylo postaveno najisto, zda se koruny předmětných stromů budou i nadále zvětšovat, nebo zda stromy dorostly své finální velikosti.

20. Za nesprávné považovali žalobci též závěry o míře převisu předmětných stromů na pozemky žalobců. Závěry žalovaného, že fyzické přesahy korun předmětných stromů nad pozemky žalobců jsou minimální a lze je limitovat pěstebním zásahem, jsou nesprávné, už jen s ohledem na zjištění žalovaného učiněné při šetření na místě, kdy sám žalovaný identifikoval přesahy v rozsahu 1,5 a 5 metrů. Rovněž znalec B. konstatoval převisy větví v rozsahu 1,5 až 4 metry. Z uvedeného tak vyplývá, že žalovaný nevycházel ze skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a navíc opětovně nepřihlédl k faktu, že míra zmíněných převisů ruší vlastnická práva žalobců. S ohledem na výše uvedené žalobci navrhli zrušení napadeného a prvoinstančního rozhodnutí, vrácení věci městskému úřadu k dalšímu řízení a přiznání náhrady nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

21. Úvodem svého vyjádření žalovaný popsal průběh správního řízení, zejména poukázal na to, že ve věci bylo v odvolacím řízení nařízeno ústní jednání a byla též pořízena aktuální fotodokumentace předmětných stromů. Na základě zjištěných podkladů rozhodl žalovaný o ustanovení znalce Ing. P. B., Ph. D., jemuž byl uložen úkol spočívající ve vyhotovení znaleckého posudku a taktéž revizního znaleckého posudku. Žalovaný též zopakoval závěry učiněné o funkčním a estetickém významu předmětných dřevin, stejně jako hodnocení znaleckých posudků ve věci vypracovaných. Přitom dospěl k závěru, že nebyl shledán rozpor mezi zjištěními znalce a městského úřadu. Rozsah podkladů po jejich doplnění považuje za dostatečný pro úplné a správné posouzení věci. Žalobci navíc v průběhu správního řízení nepředložili žádný důkaz, který by vyvrátil zjištěné skutečnosti.
22. K dalším bodům žaloby žalovaný odkázal na spisovou dokumentaci a uzavřel, že žalobci nebyli nijak zkráceni na svých právech a s ohledem na výše uvedené považuje žalovaný napadené rozhodnutí za zákonné a navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

23. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání při splnění podmínek dle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobci s takovým postupem souhlasili výslovně a žalovaný na výzvu soudu nevyjádřil svůj nesouhlas. Krajský soud přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného správního orgánu, přičemž rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body. Dospěl přitom k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.

Skutkové závěry

24. Dne 19. 9. 2019 obdržel městský úřad žádost města Chlumec nad Cidlinou o povolení pokácení předmětných stromů. Dne 10. 10. 2019 vydal pod č. j. CHLNC-4489/OVŽP 552/2019-Men rozhodnutí, jímž požadované kácení nepovolil. Dne 24. 10. 2019 podalo Město Chlumec nad Cidlinou proti zmíněnému rozhodnutí odvolání. Rozhodnutím ze dne 27. 11. 2019, č. j. KUKHK-35786/ZP/2019-4, pak žalovaný posledně zmíněné rozhodnutí městského úřadu zrušil a věc mu vrátil k novému projednání.

25. Po dalších úkonech ve správním řízení a vycházejí z poznatků ze znaleckých posudků vydal městský úřad prvoinstanční rozhodnutí, jímž nepovolil kácení předmětných stromů. Dodatečně obdržel odborné stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK“), kde byl stav předmětných stromů hodnocen jako dobrý až zhoršený, s výbornou vitalitou. Dále bylo ve vyjádření konstatováno, že předmětné stromy plní estetickou a ekologickou funkci, a zároveň za běžných povětrnostních podmínek neohrožují své okolí. Podle AOPK postačí v korunách předmětných stromů realizovat pravidelnou údržbu a důvody k realizaci redukčního řezu nebyly shledány.
26. Dne 7. 5. 2020 bylo městskému úřadu doručeno odvolání žalobců a dne 19. 5. 2019 mu bylo doručeno odvolání města Chlumec nad Cidlinou. O těchto odvoláních žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím.

Právní závěry

27. Krajský soud na úvod předesílá, že není smyslem soudního přezkumu podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, čj. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, čj. 2 Afs 37/2012-47; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
28. S ohledem na skutečnost, že žalobci v souvislosti s některými námitkami vznesli i námitku nepřezkoumatelnosti, zabýval se krajský soud nejprve touto námitkou.
29. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztahovat jej i na případy, kdy se správní orgán podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Správní orgány nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí.
30. Krajský soud v daném případě neshledal, že by žalobou napadené rozhodnutí trpělo vadami zakládajícími jeho nepřezkoumatelnost. Důvody, které správní orgány vedly k jejich závěrům, jsou z odůvodnění napadeného rozhodnutí seznatelné. Správní orgány vylíčily konkrétní skutkové okolnosti, o něž svá rozhodnutí opřely, uvedly úvahy, kterými se řídily, a popsaly závěry, ke kterým na základě těchto úvah dospěly. Napadené rozhodnutí tak krajský soud shledal přezkoumatelným, o čemž ostatně svědčí i to, že s jeho závěry žalobci ve své žalobě polemizují.
31. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, jímž správními orgány nebylo povoleno pokácení předmětných stromů, jelikož nebyly shledány závažné důvody ve smyslu § 8 ZOPK. Správní orgány uzavřely, že zdravotní stav předmětných stromů je dobrý, příp.

uspokojivý, jejich fyziologická vitalita je dobrá, pouze v jednom případě dostatečná, provozní bezpečnost byla převážně uspokojivá až snižená a perspektiva většiny z předmětných stromů přesahuje období 10 let.

32. K námitce žalobců týkající se založení napadeného rozhodnutí na nesprávném a nedostatečném posouzení skutkových otázek krajský soud ve shodě s žalovaným připomíná, že pro povolení kácení vzrostlých dřevin musí být dány závažné důvody, jak stanoví několikrát zmíněný § 8 odst. 1 ZOPK. Stejně tak musí být ve správním řízení zhodnocen funkční a estetický význam dřevin, jejichž pokácení má být povoleno.
33. Důvodem, pro který by podle žalobců mělo být povoleno pokácení předmětných stromů, je zejména množství listů, nažek a větví padajících z předmětných stromů na zahradu žalobců, které narušuje vlastnická práva žalobců, jelikož jim výrazně komplikuje užívání zmíněné zahrady. V této souvislosti krajský soud připomíná, že správní orgány tvrzení žalobců o existenci zmíněného spadu nerozporovaly, avšak poukázaly na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2011, č. j. 5 As 22/2011-100, podle kterého nejsou běžné projevy vývoje a růstu dřevin, spočívající např. v opadávání listů, plodů či jehličí, závažným důvodem pro povolování kácení dřevin. Ke vztahu správními orgány aplikované právní úpravy a soukromoprávních předpisů se též vyjadřuje komentářová literatura, která uvádí, že „*Ochrana dřevin podle § 8 zák. o ochraně přírody a krajiny, jakožto veřejnoprávní úprava, není dotčena soukromoprávní úpravou, tedy např. § 1017 obč. zák.*“ (STEJSKAL, Vojtěch. *Zákon o ochraně přírody a krajiny: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-229-0.) Jak totiž výše uvedené potvrzuje, správní orgány nejsou vázány normami soukromého práva a není tudíž jejich povinností k těmto normám přihlížet. Proto též námitka žalobců poukazující na nezohlednění ustanovení § 1012, § 1013 a § 1016 o. z., která zakazují nad míru přiměřenou místním poměrům zasahovat do vlastnického práva souseda vyjmenovanými způsoby, není důvodná.
34. Závěry komentářové literatury jsou též ve shodě s Aktualizovanou metodickou instrukcí MŽP k povolování kácení dřevin – Věstník MŽP ledem 2020, částka 1. Komentářová literatura totiž uvádí, že: „*[P]ovolování lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Toto je pravomoc pouze orgánu ochrany přírody. Rozhoduje ve správním řízení formou rozhodnutí. Musí své rozhodnutí řádně a přesvědčivě odůvodnit, zejména ony závažné důvody, a to po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Přitom je povinen hájit veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny, na ochraně dřevin. Protože zákon nikde nevymezuje pojem "závažné důvody", navíc se jedná o tzv. neurčitý právní pojem, nelze obecně stanovit, co jsou pro účely § 8 odst. 1 "závažné důvody". Orgán ochrany přírody je povinen posuzovat ad hoc případ od případu. Nesmí toto provádět formálně, ale musí využívat znalecké posudky, odbornou dokumentaci, může provést místní šetření apod. Obecně lze říci, že jako závažný důvod by měl být posuzován pouze případ, kdy nelze zamýšleného cíle dosáhnout jinak, než pokácením dřeviny.*“ Stejně tak podle názoru krajského soudu nelze závažné důvody pro povolení pokácení stromu spatřovat v každé skutečnosti, kterou se existence takového stromu dotýká některé z dotčených osob. Takovému závěru totiž neodpovídá použití slova „závažné“. Má-li být kácení dřevin povolováno pouze a právě ze „závažných“ důvodů, je nutno uzavřít, že takovými důvody mohou být pouze průvodní jevy existence dřevin, jejichž negativní dopady nelze odstranit jiným způsobem, než právě pokácením příslušných dřevin.

35. Správní orgány přitom nastínily možnost alespoň částečného řešení problému žalobců. Poukázaly na § 7 ZOPK, resp. z něj vyplývající povinnosti vlastníka spočívající v péči o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování a konstatovaly, že za předpokladu řádného dodržování zmíněných povinností lze předejít žalobci namítanému spadu větví, stejně tak lze pravidelným řezem částečně eliminovat množství ostatního běžného spadu spojeného s růstem předmětných stromů, tedy zejména listí a nažek.
36. Nadto je krajskému soudu z jeho úřední činnosti známo, že bylo pravomocně rozhodnuto o povinnosti vlastníka předmětných stromů zdržet se nadměrného obtěžování majitelů okolních pozemků. Krajský soud v Hradci Králové totiž svým rozsudkem ze dne 29. 6. 2021, č. j. 19 Co 81/2019-597, změnil rozhodnutí Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 14. 12. 2018, č. j. 13 C 49/2017 – 369, tak, že výrokem I. uložil městu povinnost ve znění: *„Žalovaný je povinen zdržet se rušení vlastnického práva žalobců nad míru přiměřenou poměrům spadem listí, nažek a větví ze stromů javorů mléče, nacházejících se na pozemku parc. č. X, ostatní plocha, zeleň, o výměře 3362 m² na sousední pozemek parc. č. Xa, zahrada, o výměře 1126 m², obojí v k. ú., obec.“*
37. Možností řešení, pro žalobce jistě nepříjemného, průvodního jevu existence předmětných stromů, se navíc zabývaly již oba správní orgány, jelikož již správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí citoval z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2013, vydaného v řízení vedeném pod sp. zn. 22 Cdo 2746/2012, který pojednává o situaci, kdy spadu listí nelze efektivně zabránit, avšak ani taková skutečnost nebrání dodržení povinnosti zdržet se obtěžování spadem listí, a to odklizením listí z pozemku. Žalovaný v napadeném rozhodnutí též pojednal o možné participaci vlastníka předmětných stromů na odklizení listí z pozemku žalobců. S ohledem na uvedené lze uzavřít, že správní orgány se zabývaly soukromoprávními zájmy žalobců, jelikož poukázaly na možné řešení jimi nastíněného problému, přičemž by toto řešení při své důsledné aplikaci odstranilo žalobci namítaný obtěžující stav. Na základě výše uvedeného tak lze jednoznačně uzavřít, že důvody podle žalobců svědčící povolení pokácení předmětných stromů lze účinně eliminovat dostupnými prostředky nebo postupy jinak, než pokácením předmětných stromů.
38. Pokud se jedná o veřejný zájem, i tím se správní orgány dostatečně zabývaly. Konkrétně správní orgán I. stupně v odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí poukázal na kampaň probíhající pod vedením MŽP s názvem „Česko sází stromy“. V citaci z internetových stránek MŽP pak byl uveden konkrétní efekt stromů, jejichž výsadbu má projekt podpořit, přičemž tento efekt spočívá zejména v ochlazování krajiny, snižování dopadu skleníkového efektu, produkci kyslíku a čištění vzduchu. V podrobnostech krajský soud odkazuje na příslušnou část odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí. Nadto městský úřad poukázal na potřebu zvyšování biodiverzity ve městech a význam stromů jakožto útočiště pro jiné rostliny a živočichy.
39. Nelze tak přisvědčit ani tvrzení, že nebylo provedeno poměření soukromého a veřejného zájmu na zachování, resp. pokácení předmětných stromů. Ačkoli toto porovnání není provedeno výslovně, je z rozhodnutí správních orgánů patrné, jakými úvahami se správní orgány řídily, a že význam předmětných stromů na straně jedné a zájem na jejich odstranění na straně druhé dostatečně zhodnotily, přičemž opakovaně poukazovaly i na způsob řešení negativních dopadů existence předmětných stromů, pro které se žalobci přiklonili na stranu žadatele o jejich pokácení.

40. Dále se krajský soud zabýval námitkou poukazující na absenci úvahy správních orgánů o vzniklé ekologické újmě a její případné kompenzaci náhradní výsadbou, kteréžto úvahy musí být součástí vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin. Ani tuto námitku nemá krajský soud za důvodnou, a to s ohledem na to, že na základě rozhodnutí vydaných správními orgány v posuzované věci nemůže dojít k ekologické újmě v podobě pokácení dřevin, tím spíše nemůže být taková újma saturována uložením povinnosti k náhradní výsadbě. Žalobci zmíněné ustanovení o náhradní výsadbě se vztahuje na situace, kdy správní orgány udělí povolení k pokácení specifikovaných dřevin. K tomuto závěru lze dojít prostým jazykovým výkladem. Ustanovení § 9 odst. 1 ZOPK totiž stanoví, že: „*Orgán ochrany přírody může ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením dřevin.*“ Povinnost náhradní výsadby tak může správní orgán uložit v rozhodnutí, jímž pokácení dřevin povolil (tak tomu v projednávaném případě není), přičemž ekologická újma, která má být náhradní výsadbou saturována, musela vzniknout pokácením dřevin. K pokácení dřevin však v projednávaném případě též nedošlo. Namítaná absence úvahy o ekologické újmě tedy nemůže být vadou napadeného rozhodnutí, jelikož by v projednávaném případě byla naprosto bezpředmětná.
41. K namítané nutnosti zvýšené péče o zahradu žalobců krajský soud pouze odkazuje na výše uvedenou argumentaci učiněnou již správními orgány. Negativních průvodních jevů existence předmětných stromů se má jejich vlastník podle rozhodnutí soudu v občansko-právním řízení zdržet, přičemž nebude-li možné po něm adekvátní preventivní opatření spravedlivě požadovat, postačí, odstraní-li vzniklé následky. Tento závěr se týká nejen zahrady žalobců, ale i jejich dalších dotčených nemovitostí. Ani tato námitka tak není důvodná.
42. Ani námitkou vnitřní rozpornosti závěru o tom, co může být závažným důvodem pro povolení pokácení dřevin, se krajský soud neopomněl zabývat. K této námitce tak uvádí, že správní orgán toliko citoval pasáž z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, který v něm dospěl k závěru, že opadávání listů, plodů či jehličí, není závažným důvodem pro povolování kácení dřevin. V souvislosti s tím krajský soud připomíná, že právě o tyto projevy předmětných stromů žalobci opírají své přesvědčení o nutnosti pokácení předmětných stromů, nikoli o nadměrné stínění. V projednávané věci tak nebylo rozhodné, zda předmětné stromy na pozemek žalobců stíní či nikoli. Správní orgán se tak tímto ve vztahu k pozemku žalobců nezabýval a nijak tuto skutečnost nehodnotil. Zmínku o stínění stromů, jakožto možném důvodu povolení pokácení dřevin v obecné rovině, sice uvedl, ale pouze jako součást citace rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, bez přímé souvislosti s projednávanou věcí. S ohledem na nepoužití tohoto závěru v posuzovaném správním řízení nemohla být způsobena vnitřní rozpornost napadeného, ani prvoinstančního rozhodnutí.
43. Pokud se týká namítané vnitřní rozpornosti uvedeného závěru, vnímaného izolovaně od posuzovaného správního řízení, dochází krajský soud k závěru, že ani tak nelze názoru žalobců přisvědčit. Jak bylo popsáno výše, následky v podobě spadných odumřelých částí stromu může vlastník stromu odstranit i následně, aniž by porušil povinnost uloženou mu zákonem, jestliže nebylo možné po něm spravedlivě požadovat, aby učinil adekvátní preventivní opatření. Právě v tomto krajský soud spatřuje podstatný rozdíl oproti imisi vzniklé stíněním stromu či jiné dřeviny. Jestliže totiž dojde k rušení vlastnického práva k sousednímu pozemku právě neúměrným zastíněním, lze si

představit, že za situace, kdy by ani výrazná redukce části dřeviny vrhající stín neznamenal snížení míry stínění na úměrnou mez, nemohlo by být nápravy dosaženo jiným způsobem, než právě pokácením celé stínící dřeviny. Nelze tak uzavřít, že by závěr vyjádřený Nejvyšším správním soudem v této otázce, byl vnitřně rozporný.

44. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, v níž žalobci namítali, že vliv předmětných stromů na sportoviště nacházející se v jejich sousedství, je naprosto minimální, stejně jako, že výskyt takovýchto stromů na obdobném místě v rámci území města není obvyklý, jsou tak dány důvody pro povolení pokácení předmětných stromů. Jak bylo popsáno výše, vydání povolení k pokácení předmětných stromů zákon podmiňuje existencí závažných důvodů. Stejně tak bylo výše popsáno, proč nejsou běžné projevy růstu a vývoje stromů závažnými důvody k povolení jejich pokácení. Bylo též přesvědčivě vyjádřeno, že i v případě, kdy je brojeno proti existenci dřevin jejich vlastníkem, není možné povolení jejich pokácení vydat bez dalšího. V projednávaném případě nepostačuje k vydání požadovaného povolení ani skutečnost, že dřeviny omezují vlastnická práva sousedů takovým způsobem, jehož následky je možné napravit, aniž by předmětné stromy musely být pokáceny. Tím spíše nemůže být závažným důvodem skutečnost, která ani žalobce, ani nikoho jiného v jejich právech neomezuje žádným způsobem. Správní orgány tak podle názoru krajského soudu ne zcela správně uvedly, že výskyt obdobných stromů je běžný pro stejný typ městské zástavby, jelikož tato skutečnost nemá dostatečnou oporu ve správním spisu. Žalobcům je třeba dát za pravdu v tom, že z obsahu správního spisu vyplývá, že ani v rámci území města se nevyskytují vzrostlé stromy v obdobné vzdálenosti od sousedních domů či zahrad a nelze tak uzavřít, že uvedená situace by byla ve městě běžná. Nicméně ani ve skutečnosti ojedinělého výskytu takto vzrostlých stromů nelze spatřovat závažný důvod pro jejich pokácení, jelikož se takto izolovaně nejedná o skutečnost, jež by podstatným způsobem zasahovala do práv kohokoli, a tedy ani žalobců. Ani v těchto skutečnostech tak nelze spatřovat závažné důvody pro povolení pokácení předmětných stromů a správní orgány tak nepochybily, pokud takové povolení nevydaly.
45. K obecně formulované námitce umístění předmětných stromů v intravilánu obce v ploše určené k městskému a příměstskému bydlení, přičemž v takovém místě lze důvodně očekávat nerušení extrémním spadem listí, krajský soud ve shodě se správními orgány poukazuje na umístění předmětných stromů v ploše s přípustným umístěním zeleně. Nadto z obsahu správního spisu vyplývá, že nemovitost žalobců byla na uvedeném místě vystavěna více než 50 let po vysazení předmětných stromů, které tak již byly vzrostlé, a o množství listí, které z těchto stromů padá, tak již bylo možné usoudit. Krajský soud tak nepovažuje ani námitku poukazující na důvodné očekávání žalobců za opodstatněnou.
46. Krajský soud neshledal důvodnými ani námitky brojící proti závěrům znalců, především znalce B., a nakládání s těmito závěry ze strany správních orgánů. Ačkoli bylo ohledně předmětných stromů vypracováno v průběhu času několik znaleckých posudků, či odborných vyjádření, neshledal mezi nimi krajský soud zásadní rozpory. Žádný ze znalců se nevyjádřil v tom smyslu, že by shledal důvody pro nutnost pokácení stromů kvůli jejich fyzickému stavu či kondici. Naopak byly dřeviny hodnoceny vždy jako dostatečně perspektivní, vitální a bezpečnostně stabilní. Byly sice shledány dílčí zdravotní handicapy, avšak bez zásadnějšího vlivu právě na perspektivu a celkovou vitálnost stromů. Stejně tak je třeba připustit dílčí rozpory mezi jednotlivými znalci, např. v otázce, zda stromy teprve dorůstají do své finální velikosti, či jí již dosáhly, ovšem tyto

rozpory nic nemění na závěru, že žádný ze znalců se nevyjádřil pro povolení kácení stromů. S ohledem na to, že nálezy jednotlivých znalců nebyly v podstatných otázkách ve vzájemném rozporu, neshledal krajský soud důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí pro pochybení ze strany správních orgánů. Tyto znalecké posudky hodnotily jednotlivě i ve vzájemných souvislostech a z obsahu správních rozhodnutí plyne, že kterým znaleckým závěrům a proč se přiklání.

47. Nelze přisvědčit ani tvrzením žalobců ohledně nesprávnosti zjištění týkajících se převisu předmětných stromů nad sousední pozemky a kolize s jinými stromy. Není pravdou, že by správní orgány nepřipouštěly existenci jakýchkoli převisů předmětných stromů nad pozemky sousedů. Žalovaný na str. 18 napadeného rozhodnutí v souladu se závěry znalce B. konstatuje, že nedochází k přímým obstrukcím ke stavbám ani zařízením na sousedních jižních parcelách, tedy i parcelách žalobců. Připouští dokonce, že dochází k volnému dotyku mezi nejbližším javorem (jedním z předmětných stromů) a korunou ořešáku královského rostoucího na zahradě žalobců. Ani s tímto stromem však není nejbližší z předmětných stromů ve zjevné kolizi a neovlivňuje negativně jeho růst. Není tak pravdou, že by správní orgány nezohlednily existující převisy, naopak se zabývaly jejich skutečným vlivem a tento hodnotily. Správní orgány tak dostatečně zjistily skutečný stav věci důležitý pro rozhodnutí a tento následně dostatečně posoudily. Ani tato námitka tak není důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

48. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
49. Výrok II. o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobci neměli ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval.
50. O náhradě nákladů osob zúčastněných na řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 5 s. ř. s., jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozsudku. Nadto krajský soud dodává, že osoby zúčastněné na řízení náhradu nákladů řízení nepožadovaly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 27. října 2021

JUDr. Jan Rutsch v. r.

Za správnost vyhotovení: I. S.

předseda senátu